

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІМ. Ю.М. ПОТЕБНІ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Інженерного навчально-наукового
інституту ім. Ю.М. Потєбні ЗНУ

Наталія МЕТЕЛЕНКО

(підпис)

(ініціали та прізвище)

29 08 2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фінансові стартапи у Європейському просторі

підготовки бакалавра

(назва освітнього ступеня)

денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Фінанси держави та підприємницьких структур

(назва)

спеціальності 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань 07 Управління та адміністрування

(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ (-ЧІ): Шапуров О.О., д.е.н., професор, заст. директора з навчально-виховної роботи

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри інформаційної економіки,
підприємництва та фінансів

Протокол № 1 від "29" 08 2024 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

Іван КЛОПОВ

(ініціали, прізвище)

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

В'ячеслав ГЛУЩЕВСЬКИЙ

(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем

Викладач: Шапуров Олександр Олександрович

E-mail: 0961779400saa@gmail.com

Телефон: (+38) 096-177-94-00

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення), Viber, Telegram

Кафедра: інформаційної економіки, підприємництва та фінансів, 11 корпус ЗНУ, ауд. Л419

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Фінансові стартапи у Європейському просторі» є формування у здобувачів системи фундаментальних знань та компетентностей щодо створення, розвитку та управління фінансовими стартапами в умовах європейського економічного середовища. Курс спрямований на підготовку фахівців, здатних розробляти інноваційні фінансові продукти, залучати інвестиції та адаптувати бізнес-моделі до регуляторних і ринкових особливостей Європейського Союзу.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Фінансові стартапи у Європейському просторі» є такі:

- формування комплексного уявлення про сутність фінансових стартапів та їх роль у європейській економіці;
- засвоєння основних принципів і методів створення та масштабування стартапів;
- оволодіння методичними засадами оцінки фінансової привабливості стартап-проектів;
- дослідження передумов використання сучасних технологій (FinTech) у розвитку стартапів;
- набуття вмінь формування стратегій залучення капіталу та конкурентного позиціонування на європейському ринку.

Курс «Фінансові стартапи у Європейському просторі» викладається на третьому курсі та є вибірковою дисципліною (ВСС 2) для студентів, які прагнуть адаптувати свої знання та навички до сучасних умов створення й управління фінансовими стартапами в європейському контексті.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова (ВСС 2)
Семестр	6-й
Кількість кредитів ECTS	5
Кількість годин	150
Лекційні заняття	26 год
Семінарські заняття	–
Практичні заняття	26 год
Лабораторні заняття	–
Самостійна робота	98 год
Консультації	Щопонеділка 8:00-9:20, Zoom
Вид підсумкового семестрового контролю	Залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=14046

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і

результатів навчання

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Фінансові стартапи у Європейському просторі» формуються такі програмні компетентності:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 04. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 05. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні компетентності (СК):

СК 02. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національної фінансових систем та їх структури.

СК 03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

СК 06. Здатність застосовувати сучасне інформаційне та програмне забезпечення для отримання та обробки даних у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК 10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

СК 13. Здатність застосовувати інноваційні підходи та використовувати міжнародний досвід для підтримки прийняття рішень у сфері управління фінансами держави, підприємств, банківських і страхових установ, інституцій фондового ринку.

Формування цих компетентностей сприяє формуванню у студентів програмних результатів навчання (ПРН), визначених Стандартом вищої освіти України для бакалаврів спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженого наказом МОН України №729 від 24.05.2019 р., та узгоджених із матрицями 4-5 опису ОП «Фінанси держави та підприємницьких структур». Після опанування матеріалом дисципліни здобувачі здатні продемонструвати результати навчання (РН), визначені у ВСС 2 «Фінансові стартапи у Європейському просторі» (табл. 2.1), які з урахуванням співвідношень між РН і ПРН (табл. 2.2) у комплексі формують програмні результати навчання (ПРН), визначені ОП (табл. 2.3).

Таблиця 2.1 - Результати та методи навчання, засоби діагностики за навчальною дисципліною ВСС 2 «Фінансові стартапи у Європейському просторі»

Код*	Опис результату навчання (РН)**	Форми викладання та методи навчання	Форми та методи оцінювання***
1.1	Знати та розуміти сутність фінансових стартапів і їхню роль у європейській економіці	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми)	БО, Т 1, ПР 1, ЗТ
1.2	Усвідомлювати принципи створення та розвитку фінансових стартапів у європейському просторі	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми)	БО, Т 1, ПР 1, ЗТ
1.3	Володіти навичками аналізу фінансових систем і ринків ЄС для потреб стартапів	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), частково-пошукові (самостійна робота, контекстне навчання)	БО, Т 1, ПР 1, ЗТ
2.1	Знати методи залучення інвестицій для фінансових стартапів у Європі	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми)	БО, Т 2, ПР 2, ЗТ
2.2	Вміти застосовувати FinTech-технології для створення інноваційних фінансових продуктів	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми)	БО, Т 2, ПР 2, ЗТ
2.3	Обґрунтовано розробляти бізнес-моделі стартапів із урахуванням	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), частково-	БО, Т 2, ПР 2, ЗТ

	європейських умов	пошукові (самостійна робота, контекстне навчання)	
3.1	Знати регуляторні вимоги до фінансових стартапів у ЄС	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми), частково-пошукові (самостійна робота, робота з підручником)	БО, Т 3, ІПЗ, ЗТ
3.2	Вміти адаптувати стратегії стартапів до міжнародного досвіду та європейського ринку	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми), частково-пошукові (контекстне навчання)	БО, Т 3, ІПЗ, ЗТ
3.3	Формувати конкурентні рішення для фінансових стартапів у європейському просторі	Словесні (ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), проблемно-пошукові (самостійна робота, контекстне навчання)	БО, Т 3, ІПЗ, ЗТ

перша цифра коду РН відповідає номеру змістового модуля, друга – це порядковий номер РН у межах модуля.

** - РН сформульовано на основі таксономії SOLO.

*** - умовні позначення (БО – бліц-опитування, Т – тестування, ПР – практичні роботи, ІПЗ – індивідуальне практичне завдання, ЗТ – залік) деталізовано у розділі 5.

Таблиця 2.2 - Співвідношення результатів навчання ВСС 2 «Фінансові стартапи у Європейському просторі» із програмними результатами навчання ОП «Фінанси держави та підприємницьких структур»

Програмні результати навчання (ПРН)	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3
ПРН 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові зв'язки	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ПРН 03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національної фінансових систем	+	+	+				+	+	+
ПРН 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем			+		+	+		+	
ПРН 08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології					+	+		+	+
ПРН 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання даних		+	+	+			+	+	+
ПРН 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів			+		+	+		+	+
ПРН 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез			+	+	+	+	+	+	+
ПРН 15. Спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності	+	+		+			+	+	+
ПРН 16. Застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань			+		+	+		+	+
ПРН 25. Застосовувати інноваційні підходи та міжнародний досвід	+	+		+	+	+	+	+	+

Таблиця 2.3 – Програмні результати та методи навчання, засоби діагностики за навчальною дисципліною ВСС 2 «Фінансові стартапи у Європейському просторі»

Компетентності / результати навчання	Методи навчання*	Форми і методи оцінювання*
ПРН 01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові зв'язки	Словесні (лекції, ілюстрація, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми, алгоритми), частково-пошукові (самостійна робота, контекстне навчання)	БО, Т 1-3, ПР 1-2, ІПЗ, ЗТ
ПРН 03. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національної фінансових систем	Словесні (лекції, ілюстрація), наочні (практичні заняття, схеми), частково-пошукові (самостійна робота, робота з підручником)	БО, Т 1-3, ПР 1-2, ІПЗ, ЗТ
ПРН 05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), частково-пошукові (самостійна робота, аналітична робота)	БО, Т 1-3, ПР 1-2, ІПЗ, ЗТ
ПРН 08. Застосовувати спеціалізовані інформаційні системи, сучасні фінансові технології	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), частково-пошукові (контекстне навчання)	БО, Т 2-3, ПР 2, ІПЗ, ЗТ
ПРН 10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання даних	Словесні (лекції, ілюстрація), наочні (практичні заняття, схеми), частково-пошукові (самостійна робота)	БО, Т 1-3, ПР 1-2, ІПЗ, ЗТ

ПРН 13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), проблемно-пошукові (самостійна робота, контекстне навчання)	БО, Т 1-3, ПР 1-2, ПЗ, ЗТ
ПРН 14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез	Словесні (лекції, ілюстрація), наочні (практичні заняття, схеми), проблемно-пошукові (самостійна робота, контекстне навчання)	БО, Т 1-3, ПР 1-2, ПЗ, ЗТ
ПРН 15. Спілкуватись в усній та письмовій формі іноземною мовою у професійній діяльності	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, схеми), частково-пошукові (самостійна робота)	БО, Т 1-3, ПЗ, ЗТ
ПРН 16. Застосовувати набуті знання для розв'язання практичних завдань	Словесні (лекції, пояснення), наочні (практичні заняття, алгоритми), частково-пошукові (самостійна робота, практичні завдання)	БО, Т 1-3, ПР 1-2, ПЗ, ЗТ
ПРН 25. Застосовувати інноваційні підходи та міжнародний досвід	Словесні (лекції, ілюстрація), наочні (практичні заняття, алгоритми), проблемно-пошукові (самостійна робота, контекстне навчання)	БО, Т 1-3, ПР 1-2, ПЗ, ЗТ

* методи навчання та оцінювання для формування ПРН є узагальненням на основі інформації, поданої у графах (3) і (4) табл. 2.1.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансових стартапів у Європейському просторі

Тема 1. Поняття та сутність фінансових стартапів

Визначення фінансових стартапів як інноваційних компаній у сфері фінансів. Історичний розвиток стартап-екосистеми в Європі: від традиційних банків до FinTech-революції. Роль стартапів у трансформації фінансових послуг (доступність, швидкість, персоналізація). Класифікація фінансових стартапів: платіжні системи, кредитування, інвестування, страхування. Приклади лідерів ринку: Revolut (цифровий банк), N26 (мобільний банкінг). Економічний і соціальний вплив стартапів на європейський простір: створення робочих місць, конкуренція з традиційними інституціями.

Тема 2. Європейський фінансовий ринок і стартапи

Структура фінансових систем ЄС: банківська система, ринки капіталу, страхові компанії, FinTech-сегмент. Основні учасники: Європейський центральний банк, національні регулятори, венчурні фонди. Вплив інтеграції ЄС на фінансові ринки: єдина валюта (євро), гармонізація стандартів. Роль стартапів у заповненні ринкових прогалів (наприклад, необанки для мігрантів). Аналіз статистики: обсяг інвестицій у FinTech в ЄС (звіт Європейської комісії). Порівняння з іншими регіонами (США, Азія).

Тема 3. Аналіз потреб і можливостей для стартапів у ЄС

Методи оцінки ринкових трендів: PESTEL-аналіз (політичні, економічні, соціальні фактори), тренд-вотчінг. Актуальні ніші для стартапів: зелена економіка, цифрові платежі, фінансова інклюзія. Діагностика стану фінансових систем: аналіз доступності послуг, конкурентного середовища, потреб споживачів. Джерела даних: звіти Eurostat, консалтингових агенцій (McKinsey, Deloitte). Кейси: Adyen (платіжна платформа), Funding Circle (P2P-кредитування).

Змістовий модуль 2. Технології та бізнес-моделювання фінансових стартапів

Тема 4. Залучення інвестицій для стартапів у Європі

Типи фінансування: венчурний капітал (Index Ventures, Balderton), краудфандинг (Kickstarter), гранти ЄС (Horizon Europe). Етапи залучення: pre-seed, seed, Series A. Особливості європейських інвесторів: акцент на сталість, регуляторну відповідність. Методи підготовки pitch deck: структура (проблема, рішення, ринок, команда), приклади успішних презентацій. Роль акселераторів і інкубаторів (Startupbootcamp, EIT Digital).

Тема 5. FinTech-технології у фінансових стартапах

Огляд ключових технологій: blockchain (децентралізовані транзакції), AI (аналітика даних, чат-боти), Big Data (персоналізація послуг). Застосування у стартапах: платіжні системи (Stripe), кредитний скоринг (Kreditech), управління активами (Wealthfront).

Переваги: зниження витрат, підвищення прозорості. Виклики: кібербезпека, відповідність GDPR. Практичні приклади: bunq (AI-банкінг), Bitpanda (криптовалюти).

Тема 6. Розробка бізнес-моделей для стартапів

Модель Canvas: 9 блоків (ціннісна пропозиція, сегменти клієнтів, канали збуту тощо). Адаптація до європейських умов: регуляторні вимоги, культурні особливості, конкуренція з банками. Типи моделей: freemium (Revolut), підписка (Monese), платформна економіка (Klarna). Методи тестування: MVP (мінімально життєздатний продукт), зворотний зв'язок від клієнтів. Кейси: Monzo (прозорий банкінг), Klarna (buy now, pay later).

Тема 7. Масштабування стартапів на європейському ринку

Стратегії масштабування: географічна експансія (вихід на ринки країн ЄС), партнерства з банками чи корпораціями, диверсифікація продуктів. Аналіз ризиків: валютні коливання, регуляторні бар'єри, конкуренція. Інструменти: маркетинг (цифрова реклама), локалізація продуктів. Приклади: TransferWise (Wise) – масштабування через брендинг, Starling Bank – партнерства. Прогнозування зростання: методи оцінки потенціалу ринку.

Змістовий модуль 3. Регуляторні та стратегічні аспекти діяльності фінансових стартапів

Тема 8. Регуляторне середовище для стартапів у ЄС

Огляд ключових директив: PSD2 (платіжні послуги), MiFID II (ринки фінансових інструментів), GDPR (захист даних). Вплив на стартапи: спрощення доступу до банківських API, вимоги до прозорості. Процес ліцензування: e-money license, banking license. Роль регуляторів: FCA (Велика Британія), BaFin (Німеччина). Практичні аспекти комплаєнсу: AML, KYC. Кейс: Revolut – отримання банківської ліцензії в Литві.

Тема 9. Міжнародний досвід у розвитку стартапів

Аналіз моделей із США (PayPal, Square) та Азії (Ant Group) і їх адаптація до Європи. Переваги міжнародного досвіду: технології, маркетингові стратегії. Співпраця з європейськими інституціями: банки (Santander), фонди (EIB). Кейси: Stripe (глобальна експансія), N26 (адаптація американських підходів). Виклики: культурні відмінності, регуляторні бар'єри.

Тема 10. Формування конкурентних стратегій стартапів

Методи позиціонування: диференціація (унікальні продукти), низька вартість (конкуренція з банками). Використання даних для аналізу конкурентів і клієнтів. Інструменти: SWOT-аналіз, benchmarking. Приклади: Fidor Bank (ком'юніті-банкінг), OakNorth (нішевий кредитор). Роль брендингу та UX у конкурентній боротьбі.

Тема 11. Оцінка фінансової привабливості стартапів

Методи оцінки: дисконтований грошовий потік (DCF), венчурний метод (VC method), порівняльний аналіз (multiples). Фінансові показники: ARR, MRR, CAC, LTV. Аналіз для інвесторів: рентабельність, ризик. Практичні приклади: оцінка Revolut перед раундом D. Інструменти: Excel, PitchBook.

Тема 12. Управління ризиками у фінансових стартапах

Типи ризиків: ринкові (волатильність), регуляторні (зміни законів), операційні (технічні збої). Методи оцінки: Value at Risk (VaR), стрес-тестування. Інструменти управління: хеджування, страхування, резервування капіталу. Кейси: Wirecard (невдача через шахрайство), Tandem (управління ризиками).

Тема 13. Практичні кейси фінансових стартапів у ЄС

Аналіз успіхів: TransferWise (Wise) – ребрендинг і зростання, Klarna – інноваційна модель оплати. Невдачі: Powa Technologies – причини краху. Розробка власного стартап-проекту: ідея, бізнес-модель, стратегія для ЄС. Практичні інструменти: Canvas, фінансовий план, презентація для інвесторів.

4. Структура навчальної дисципліни

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття / роботи	Назва теми	Кількість годин (денна / заочна)	Згідно з розрахунком
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи фінансових стартапів у Європейському просторі			
Лекція 1	Тема 1. Поняття та сутність фінансових стартапів	2 / 2	Тиждень 1
Практичне заняття 1	Тема 1. Поняття та сутність фінансових стартапів	2 / 2	Тиждень 1
Лекція 2	Тема 2. Європейський фінансовий ринок і стартапи	2 / 2	Тиждень 2
Практичне заняття 2	Тема 2. Європейський фінансовий ринок і стартапи	2 / 2	Тиждень 2
Лекція 3	Тема 3. Аналіз потреб і можливостей для стартапів у ЄС	2 / 2	Тиждень 3
Практичне заняття 3	Тема 3. Аналіз потреб і можливостей для стартапів у ЄС	2 / 2	Тиждень 3
Самостійна робота	Теми 1-3: Опрацювання теорії, аналіз кейсів (Revolut, N26), підготовка есе про роль стартапів у ЄС	20 / 20	Тижні 1-3
Змістовий модуль 2. Технології та бізнес-моделювання фінансових стартапів			
Лекція 4	Тема 4. Залучення інвестицій для стартапів у Європі	2 / 2	Тиждень 4
Практичне заняття 4	Тема 4. Залучення інвестицій для стартапів у Європі	2 / 2	Тиждень 4
Лекція 5	Тема 5. FinTech-технології у фінансових стартапах	2 / 2	Тиждень 5
Практичне заняття 5	Тема 5. FinTech-технології у фінансових стартапах	2 / 2	Тиждень 5
Лекція 6	Тема 6. Розробка бізнес-моделей для стартапів	2 / 2	Тиждень 6
Практичне заняття 6	Тема 6. Розробка бізнес-моделей для стартапів	2 / 2	Тиждень 6
Лекція 7	Тема 7. Масштабування стартапів на європейському ринку	2 / 2	Тиждень 7
Практичне заняття 7	Тема 7. Масштабування стартапів на європейському ринку	2 / 2	Тиждень 7
Самостійна робота	Теми 4-7: Розробка pitch deck, аналіз FinTech-технологій, побудова Canvas для стартапу	36 / 36	Тижні 4-7
Змістовий модуль 3. Регуляторні та стратегічні аспекти діяльності фінансових стартапів			
Лекція 8	Тема 8. Регуляторне середовище для стартапів у ЄС	2 / 2	Тиждень 8
Практичне заняття 8	Тема 8. Регуляторне середовище для стартапів у ЄС	2 / 2	Тиждень 8
Лекція 9	Тема 9. Міжнародний досвід у розвитку стартапів	2 / 2	Тиждень 9
Практичне заняття 9	Тема 9. Міжнародний досвід у розвитку стартапів	2 / 2	Тиждень 9
Лекція 10	Тема 10. Формування конкурентних стратегій стартапів	2 / 2	Тиждень 10
Практичне заняття 10	Тема 10. Формування конкурентних стратегій стартапів	2 / 2	Тиждень 10

Лекція 11	Тема 11. Оцінка фінансової привабливості стартапів	2 / 2	Тиждень 11
Практичне заняття 11	Тема 11. Оцінка фінансової привабливості стартапів	2 / 2	Тиждень 11
Лекція 12	Тема 12. Управління ризиками у фінансових стартапах	2 / 2	Тиждень 12
Практичне заняття 12	Тема 12. Управління ризиками у фінансових стартапах	2 / 2	Тиждень 12
Лекція 13	Тема 13. Практичні кейси фінансових стартапів у ЄС	2 / 2	Тиждень 13
Практичне заняття 13	Тема 13. Практичні кейси фінансових стартапів у ЄС	2 / 2	Тиждень 13
Самостійна робота	Теми 8-13: Аналіз регуляцій (PSD2), порівняння міжнародного досвіду, розробка стартап-проекту	34 / 34	Тижні 8-13
Залік	Підготовка до семестрових контрольних заходів: комплексний тест, захист стартап-проекту	8 / 8	Тиждень 17
Разом		150 / 150	

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття / роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та терміни виконання*	Усього балів
Поточний контроль				
На початку аудиторного заняття протягом семестру	Бліц-опитування (БО)	Проміжний оглядовий зріз знань за темами минулих лекцій і практичних занять (5-7 хвилин): самостійне опрацювання теоретичного (рівень «відтворення» та «розуміння») та практичного (рівень «застосування» та «створення») матеріалу; формат — групові та індивідуальні завдання, обговорення, дискусія.	Передбачає надання повних відповідей і доповнень; спонукає до систематичної самостійної роботи; активізує абстрактне мислення із застосуванням аналізу та синтезу; не передбачає бального оцінювання. Термін: тижні 1-13.	-
Змістовий модуль 1				
Практичне заняття 1	Практична робота 1 (ПР 1)	Перевірка практичної складової РН 1.1-1.3 за темами 1-3. Завдання: аналіз ролі стартапів у ЄС та потреб ринку (PESTEL). Перелік — у Moodle.	Оцінювання: 0 балів (не зараховано); 9-15 балів (60%-100%, зараховано). Стимулює систематичну роботу. Термін: тиждень 3.	15
Лекція 3	Тестування за	Перевірка теоретичної	10 питань	5

	модулем 1 (Т 1)	складової РН 1.1-1.3 за темами 1-3 (сутність стартапів, ринок ЄС). Питання — у Moodle.	(правильно/неправильно): 0-2 – 0 балів; 3-10 – 3-5 балів (3-5 – 3; 6-8 – 4; 9-10 – 5). Термін: тиждень 3.	
Змістовий модуль 2				
Практичне заняття 4	Практична робота 2 (ПР 2)	Перевірка практичної складової РН 2.1-2.3 за темами 4-7. Завдання: розробка pitch deck та Canvas для стартапу. Перелік — у Moodle.	Оцінювання: 0 балів (не зараховано); 9-15 балів (60%-100%). Термін: тиждень 7.	15
Лекція 7	Тестування за модулем 2 (Т 2)	Перевірка теоретичної складової РН 2.1-2.3 за темами 4-7 (інвестиції, FinTech, масштабування). Питання — у Moodle.	10 питань: 0-2 – 0 балів; 3-10 – 3-5 балів (3-5 – 3; 6-8 – 4; 9-10 – 5). Термін: тиждень 7.	5
Змістовий модуль 3				
Практичне заняття 8	Практична робота 3 (ПР 3)	Перевірка практичної складової РН 3.1-3.3 за темами 8-10. Завдання: аналіз регуляцій (PSD2) та конкурентних стратегій. Перелік — у Moodle.	Оцінювання: 0 балів (не зараховано); 9-15 балів (60%-100%). Термін: тиждень 10.	15
Практичне заняття 11	Практична робота 4 (ПР 4)	Перевірка практичної складової РН 3.1-3.3 за темами 11-12. Завдання: оцінка вартості стартапу (DCF) та ризиків (VaR). Перелік — у Moodle.	Оцінювання: 0 балів (не зараховано); 9-15 балів (60%-100%). Термін: тиждень 12.	15
Лекція 13	Тестування за модулем 3 (Т 3)	Перевірка теоретичної складової РН 3.1-3.3 за темами 8-13 (регуляція, стратегії, кейси). Питання — у Moodle.	10 питань: 0-2 – 0 балів; 3-10 – 3-5 балів (3-5 – 3; 6-8 – 4; 9-10 – 5). Термін: тиждень 13.	5
Усього за поточний контроль				60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання: Тестування	Перевірка теоретичної складової за темами 1-13. Комплексний тест	20 питань: 0-4 – 0 балів; 5-20 – 6-10 балів (5-8 – 6; 9-12 – 7; 13-15 – 8; 16-18 – 9; 19-20 –	10

	(ЗТ)	(20 питань) у Moodle.	10). Термін: тиждень 17.	
Залік	Практичне завдання: ПЗ	Перевірка практичної складової за темами 1-13 (включає Тему 13). Завдання: розробка та захист стартап-проєкту для ЄС. Перелік — у Moodle.	0 балів (не зараховано); 18-30 балів (18-24 – базовий рівень; 25-30 – високий рівень із презентацією). Термін: тиждень 17.	30
Усього за підсумковий контроль				40
Загалом				100

Тестування

Поточне та підсумкове оцінювання теоретичних завдань здійснюється у формі тестування з використанням платформи дистанційного навчання СЕЗН ЗНУ Moodle відповідно до календарного графіку поточних і підсумкового контролів (тижні 3, 7, 13 для Т 1-3; тиждень 17 для ЗТ). Проходження тестів відбувається після ідентифікації здобувача через його персональний акаунт на сторінці дисципліни «Фінансові стартапи у Європейському просторі» за умови увімкненого відео-режиму Zoom-конференції під наглядом викладача. Тестування передбачає обмежену у часі відповідь на теоретичні питання: для поточних контролів (Тести 1-3) – до 20 хвилин, як правило, під час лекційного заняття перед завершенням відповідного змістового модуля (Т 1 – тиждень 3, Т 2 – тиждень 7, Т 3 – тиждень 13) або на консультації за встановленим графіком (щопонеділка 8:00-9:20); для підсумкового (залікового) тесту (ЗТ) – до 40 хвилин під час заліку за складеним розкладом (тиждень 17).

Процедура оцінювання практичних завдань ПР 1-ПР 4

Оцінюванню підлягає виконання здобувачами практичних завдань ПР 1-ПР 4 під час аудиторних практичних занять і позааудиторної самостійної роботи. Кожне практичне завдання виконується послідовно по мірі опанування здобувачем матеріалу тем відповідного змістового модуля: ПР 1 (тиждень 3, теми 1-3), ПР 2 (тиждень 7, теми 4-7), ПР 3 (тиждень 10, теми 8-10), ПР 4 (тиждень 12, теми 11-12). Завдання оформлюється у вигляді файлів MS Word, за необхідності з додатком у MS Excel (наприклад, розрахунки DCF для ПР 4), здається на перевірку через персональний акаунт у профілі дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle. Після позитивного відгуку викладача робота захищається у передбачений спосіб (на практичному занятті або консультації). Якщо відгук містить критичні зауваження, робота повертається здобувачеві на доопрацювання з відповідними коментарями. Обов'язковою умовою зарахування практичної роботи є усна перевірна комунікація «здобувач-викладач». У разі дистанційного навчання захист ПР 1-ПР 4 відбувається з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема при увімкненому відео-режимі Zoom-конференції (ID: 7450335025, пароль: 12345).

Критерії оцінювання практичних робіт ПР 1-ПР 4

- 13-15 балів: Завдання виконано самостійно та правильно, у повному обсязі із застосуванням раціонального методу розв'язання (наприклад, PESTEL для ПР 1, Canvas для ПР 2); здано своєчасно (до кінця тижня 3, 7, 10, 12 відповідно); оформлено охайно; відповіді на запитання при захисті повні, аргументовані, з наявністю змістовних висновків та ілюстративних прикладів (Revolut, Klarna).
- 10-12 балів: Завдання виконано самостійно, у повному обсязі, загалом правильно, але з незначними помилками (наприклад, неточності в розрахунках ризиків для ПР 4); здано своєчасно; оформлення має несуттєві зауваження; відповіді на запитання при захисті в цілому повні, з незначними недоліками.
- 9 балів: Завдання виконано самостійно, у повному обсязі, загалом правильно, але з окремими арифметичними помилками; здано несвоєчасно, але в межах семестрового графіку (до тижня 13); зміст не структуровано, оформлення в межах вимог, але має компілятивний характер; відповіді на запитання при захисті неповні або відсутні.
- 0 балів: Роботу не виконано або виконано не самостійно з порушенням принципів академічної доброчесності (наприклад, плагіат у pitch deck для ПР 2), не в повному обсязі; наявні численні помилки; здано з порушенням семестрового графіку; оформлення не відповідає вимогам, відсутній додаток у MS Excel; при захисті здобувач не володіє матеріалом, відповіді відсутні.

Додаткові (заохочувальні) бали – до 10 балів

Система додаткових балів запроваджена для стимулювання позааудиторної навчально-наукової активності здобувачів, спрямованої на поглиблене опанування теоретичного матеріалу та розвиток творчого підходу й креативного мислення під час виконання практичних завдань дисципліни. До таких активностей належать: участь у студентських олімпіадах із фінансів чи стартапів; представлення результатів науково-дослідних робіт на конкурсах чи конференціях (наприклад, про FinTech); наявність власних розробок і презентацій у рамках науково-дослідних проєктів викладача (наприклад, аналіз європейських стартапів); участь у програмах неформальної освіти (онлайн-курси на Coursera про венчурний капітал, вебінари від Європейської комісії з сертифікатами); інші види діяльності, що корелюють із результатами навчання (РН) дисципліни. Підтвердження — дипломи, сертифікати тощо. Якщо знання та вміння відповідають РН (наприклад, РН 2.2 про FinTech), викладач додає до 10 балів до поточних контролів, не перевищуючи максимум 60 балів за поточний контроль.

Процедура оцінювання індивідуального практичного завдання (ІПЗ)

ІПЗ є індивідуалізованим практичним завданням для кожного здобувача. Тематика розробляється на основі програми курсу з урахуванням сучасних тенденцій і проблем розвитку фінансових стартапів у Європі (наприклад, «Розробка FinTech-стартапу для зеленої економіки в ЄС»). Здобувач обирає тему самостійно, враховуючи наукові інтереси, актуальність, доступність даних і літератури. Виконання ІПЗ формує компетентності щодо системного

застосування теоретичних знань до розробки стартап-проекту (РН 3.3). Перелік завдань, методичні рекомендації та вимоги до виконання й оформлення розміщено в профілі дисципліни в СЕЗН ЗНУ Moodle. Робота виконується під час самостійної роботи (тижні 13-17), оформлюється у вигляді текстового файлу з презентацією, здається через Moodle і після позитивного відгуку захищається на заліку (тиждень 17). У разі критичних зауважень звіт повертається на доопрацювання. Захист відбувається у форматі доповіді-презентації (5-10 хвилин) перед аудиторією або через Zoom із увімкненим відео-режимом (ID: 7450335025, пароль: 12345).

Критерії оцінювання індивідуального практичного завдання

Базовий рівень складності:

Оцінювання базується на таксономії SOLO:

- РР 1: «не знати/не розуміти/частково впоратися» – 0 балів (не зараховано).
- РР 2-3: «назвати/виконати дії/описувати» – 18-20 балів (зараховано).
- РР 4: «порівняти/показати зв'язки/аналізувати» – 21-23 бали (зараховано).
- РР 5: «теоретизувати/генерувати/створювати» – 24-26 бали (зараховано).
- 24-26 балів: Виконано самостійно, повний обсяг, раціональний метод (Canvas, DCF), коректні розрахунки в MS Excel, системне володіння матеріалом, релевантні висновки (наприклад, стратегія для ЄС), своєчасність (до тижня 17), охайне оформлення.
- 21-23 бали: Самостійно, незначні помилки, знання в межах курсу, висновки не завжди повні, своєчасність, оформлення з дрібними зауваженнями.
- 18-20 бали: Самостійно, формальне виконання, некритичні помилки, неструктуровані розрахунки, неповні висновки, несвоєчасність у межах графіку.
- 0 балів: Не виконано, не самостійно, численні помилки, порушення графіку, відсутність розрахунків чи висновків.

Високий рівень складності (додаткові бали за прилюдний захист):

- 3-4 бали: Презентація структурована, логічна доповідь (5-10 хвилин), синхронізована зі слайдами, повні аргументовані відповіді з прикладами (Revolut, Klarna), володіння додатковим матеріалом.
- 1-2 бали: Презентація є, але матеріали не завжди обґрунтовані, доповідь логічна, відповіді правильні, але в межах основного матеріалу.

Семестровий контроль

Семестровий контроль проводиться у формі заліку (тиждень 17), що враховує результати всіх контрольних заходів: РР 1-4 (60 балів), Т 1-3 (перенесено до ІІІ для балансу), додаткові бали (до 10), ЗТ (10 балів), ІІІ (30 балів), максимум 100 балів. Нижня межа позитивного оцінювання – 60% від максимального балу за кожен захід, інакше – 0 балів. Залік отримують здобувачі, які зарахували всі поточні заходи, отримали позитивні оцінки за ЗТ та ІІІ. У разі заборгованостей здобувач ліквідує їх на консультаціях (щопонеділка 8:00-9:20), добирає бали за критеріями, після чого отримує залік.

Бальна оцінка переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
A	90 – 100 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)	

Основна література

1. Рогач О. І. Міжнародні фінанси: підручник. Київ: Либідь, 2003. 784 с.

2. Рис Е. Ощадливий стартап. Київ: Наш Формат, 2018. 256 с.

3. Бланк С., Дорф Б. Стартап: настільна книга засновника. Київ: Yakaboo Publishing, 2020. 616 с.

Додаткова література

4. Котлер Ф., Карталія Дж. Маркетинг для стартапів. Київ: КМ-Букс, 2019. 320 с.

5. Остервалдер А., Пінье І. Побудова бізнес-моделей. Київ: Наш Формат, 2016. 288 с.

6. Траут Дж. Диференційоюся або помри. Київ: КМ-Букс, 2020. 256 с.
Інформаційні ресурси

7. Офіційний сайт Європейської комісії [Електронний ресурс].
Режим доступу: <https://ec.europa.eu>

8. Crunchbase [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://crunchbase.com>

9. PitchBook [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://pitchbook.com>

10. Statista [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://statista.com>
Онлайн-платформи та курси

11. Coursera. FinTech: Foundations & Applications [Електронний ресурс] / University of Pennsylvania. Режим доступу: <https://www.coursera.org/learn/fintech-foundations-applications>

12. edX. Entrepreneurship in Emerging Economies [Електронний ресурс] / Harvard University. Режим доступу: <https://www.edx.org/course/entrepreneurship-in-emerging-economies>

13. Prometheus. Успішний стартап: від ідеї до масштабування

[Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://prometheus.org.ua/course/successful-startup>

14. СЕЗН ЗНУ Moodle. Сторінка дисципліни «Фінансові стартапи у Європейському просторі» [Електронний ресурс]. Режим доступу: [внутрішній ресурс ЗНУ].

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків

У режимі очного навчання заняття відбуваються в аудиторії згідно розкладу занять, у режимі дистанційного навчання - у форматі онлайн-конференції з використанням платформи Zoom - посилання на Zoom-конференцію видається на початку семестру. Відвідування лекційних занять є вільним, бали за присутність на лекції не додаються, і штрафні бали за пропуски занять не передбачено. Разом з тим, інтерактивний характер викладання дисципліни передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Здобувачі, які були відсутні на практичних заняттях згідно встановленому графіку (за розкладом), обов'язково виконують ці практичні завдання, які розміщені на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle.

Політика академічної доброчесності

Кожний здобувач зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. До здобувачів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки, можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. Кодекс академічної доброчесності ЗНУ). Під час виконання семестрових підсумкових контрольних заходів здобувач може користуватися лише переліком матеріалів, дозволених викладачем, що веде заняття з навчальної дисципліни. Використання інших матеріалів та інформаційних засобів (сторонні друковані матеріали, інтернет, мобільний телефон, планшет, смарт-годинник, додаткові вкладки браузера на комп'ютері (у разі комп'ютерного тестування) тощо) є порушенням Кодексу академічної доброчесності ЗНУ й дає підстави відсторонити цього здобувача від виконання підсумкового контролю та оцінити результати складання семестрового підсумкового контролю в нуль балів.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Будь ласка, вимкніть на беззвучний режим свої мобільні телефони та не користуйтеся ними під час занять. Мобільні телефони відволікають викладача та ваших колег. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо. Електронні пристрої можна використовувати лише за умови виробничої необхідності в них та із метою пошуку навчальної або довідкової інформації, якщо це передбачено тематикою завдання (за погодженням з викладачем).

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі здобувачами є платформа СЕЗН ЗНУ Moodle. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на «штатні» запити здобувачів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною. Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, відправте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу / lizahouse@ukr.net/ У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи; електронна пошта має бути підписана справжнім ім'ям і прізвищем.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н.р. доступний за адресою: <https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Здобувачі та викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методика проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Порядок перерахування та визнання результатів навчання з навчальної дисципліни або її окремого компонента (змістовий модуль, поточний контроль тощо) можливо за умов підтвердження участі здобувача в неформальній/інформальній освіті (онлайн курси навчання, семінари, конференції, олімпіади, конкурси наукових робіт, літні чи зимові школи, бізнес-школи, тренінги, майстер-класи, наукові публікації, науково-дослідна робота, робота у студентських наукових гуртках, участь у кейс-чемпіонатах, індивідуальні завдання, що поглиблюють навчальний матеріал навчальної дисципліни, тощо) сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, та регулюється Положенням ЗНУ про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція): <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марти Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович.**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua.

Гаряча лінія: Тел. (061) 227-12-76.

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ.

Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>.

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.

Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ:
<http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>.

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ):
<http://sites.znu.edu.ua/confucius>.